

Ukázková práce – nevyhovující práce

Opravdu často, dalo by se snad i tvrdit, že každý den, pozorují lidi na ulici. Přemýšlím nad tím, jestli opravdu většinou poslechli ten jejich jakýsi hlas uvnitř, který jim napovídá, že oni tu cestu, která je díky náhodám a zaslouženému štěstí, skutečně k tomu aby mohli být a žít pro to, co skutečně milují, nebo se jen sebrali, a toulali za většinou?

A je mi vlastně úplně nepatříčno, kolik jim je let, všímám si toho jejich charakteru, té energie a elánu, výrazu ve tvářích, jak moc uspěchaní jsou. Také si s lidmi dosti často povídám. O tom, o čem sní, čeho se bojí, jak moc kdy prohloupili vlastní nepatříčnost. Jak se nebojí být autentičtí, vlastně tady a teď, dát hlavně právě na ten hlas uvnitř. Jestli zkrátka dali sami sobě prostor jejich touhám, nečekali na správné chvíle ani dny, protože, ty totiž neexistují, tvoříme si je sami, přijde mi. Nebo ve dvou, ve třech klidně. To už si také vybíráme jen my samy ze sebe, z toho, co je nám dáno.

Také si sama za sebe vybavuji moment, kdy jsem stála sama za sebe, při zkouškách, kdy bylo pouze na mě, dokázat sobě i učiteli, že to dokážu, že věřím v sebe. A ne o to, že onen luxus štěstí, který na nás čeká, si budeme moci dovolit až poté, co něčeho dosáhneme.

A právě už to vědomí, že tady a teď, jsme zcela sebou a hotovými lidmi, bez tendencí pro přílišné dokazování a naplňování. Že je jen na nás, nosit velice pečlivě vytesané do srdce to, že opravdu náhody vedou ke štěstí, že vlastně víme, kudy jít, jen je důležité mít tu kuráž a věřit sobě. Být autentičtí, nemít přílišnou touhu se sebedefinovat, přijmout to, že jsme tu spolu, a že máme propojovat, také podporovat se navzájem, a dovolit si žasnout. Za tím si doopravdy stojím. A věřím v to, že každý z nás, má na to si k tomu zcela svobodně postupně dojít a nosit to vědomí v sobě!

2B vhodné užití výrazu vyjadřujícího myšlenkový proces (přemýšlím)

2A chybně užitě zájmeno jejich (správně svůj)

2B nevhodné opakování slova skutečně krátce za sebou (skutečně k tomu – co skutečně milují)

1A Úvodní věty jsou velmi obecné, není jasné, k čemu se žák vyjadřuje.

1B + 3A Žák užívá řečnické otázky – typický znak úvahy.

3A Větné celky jsou však zcela chybně vystavěné, čtenáři téměř znemožňují pochopení jejich smyslu.

2B chybně užitě výrazy (nepatříčno, nepatříčnost)

3A chybně vystavěný větný celek

3A nefunkční parcelace (dělení) souvětí

2A chybně užitě zájmeno jejich (správně svým)

3A nefunkční parcelace souvětí
3B zcela nejasné vyjádření (Nebo ve dvou, ve třech klidně.)

2B nedostatečná práce se synonymií (tvoříme si je sami – jen my samy – sama za sebe – sama za sebe)

2B nedostatečná práce se synonymií (dokázat sobě – že to dokážu – dokazování)

3A nefunkční parcelace souvětí

3A zcela chybně vystavěný větný celek

3B Žák dochází k určitému závěru, ale vyjádření je významově nejasné, obecné a pro čtenáře málo srozumitelné.

1A Text se zásadně odklání od zadaného tématu, žák se dopouští obecných proklamací a nekonkrétních vyjádření.

HODNOCENÍ PRÁCE

1A – 1 bod, 1B – 2 body, 2A – 0 bodů, 2B – 2 body, 3A – 0 bodů, 3B – 1 bod = celkem 6 bodů

Rady a tipy: Práce je podprůměrná ve všech kritériích. Je třeba se držet zadaného tématu a ovládat znaky zadaného slohového útvaru. Pisatel této práce by měl zlepšit především výstavbu větných celků.

Jak psát?

Cílem **charakteristiky** je vystihnout povahu (= charakter) člověka nebo zvířete. Charakterizovat lze i skupinu lidí (např. třídu, hudební skupinu), případně i věc (např. počítač).

Znaky: zachycení **vnějšího vzhledu a především duševních vlastností** charakterizovaného objektu (temperament, povahové vlastnosti, zájmy, nadání, schopnosti, vnější projevy povahy, vztah k lidem, ke zvířatům, k práci atd.), výstižnost, věcnost, pravdivost

Slohový postup: popisný (v menší míře také vyprávěcí a/nebo úvahový)

Kompozice: úvod: ■ seznámení s popisovaným objektem, základní informace o objektu (jeho věk, zaměstnání, pisatelův vztah k objektu...), zdůvodnění výběru

stať: ■ popis vzhledu a charakteru objektu, vlastností kladné i záporné
■ postupujeme logicky podle určitého systému (např. vnější vzhled, kladné vlastnosti, záporné vlastnosti)

závěr: ■ shrnutí uvedených informací o objektu, v čem je daná osoba hodna následování apod.

Jazykové prostředky: ■ spisovný jazyk
■ charakteristika přímá = pojmenování vlastností
■ charakteristika nepřímá = popis činů (pomocí vypravování, využívání dějových sloves)
■ převaha přídavných jmen a podstatných jmen (názvů vlastností)
■ možné je využít přirovnání nebo rčení

Cvičná zadání

Nezdolné hrdinky českého i světového dramatu

VÝCHOZÍ TEXT

Jsou neohrožené a silné. Dodávají nám odvahu nestěžovat si na osud, ale bojovat s ním, jsou statečné, nebojácné a nikdy se nevzdávají. Právě tyto hrdinky by nás mohly inspirovat:

- Antigona ze stejnojmenné Sofoklovky hry
- Kateřina ze *Zkrocení zlé ženy* W. Shakespeara
- Maryša ze stejnojmenné hry bratří Mrštíků
- Líza Doolittlová z *Pygmalionu* G. B. Shawa
- Emília Marty z *Věci Makropulos* Karla Čapka

ZPRACOVÁNÍ: charakteristika jedné z hrdinek jmenovaných ve výchozím textu

(www.femina.cz, upraveno)

Romantické postavy v české literatuře

VÝCHOZÍ TEXT

Romantičtí hrdinové se bouří proti společenským konvencím a nechtějí se podřizovat svému okolí. Často se stávají vydědenci, stojí na okraji společnosti. Obvykle to ale jsou silní a výjimeční jedinci vyznačující se vášnivou citovostí, proto se obrací do svého nitra, čímž se jejich duševní trýzeň zvyšuje a oni většinou končí tragicky. Takovými hrdiny jsou i následující postavy z české literatury:

- Vilém z *Máje* K. H. Máchy
- dcera z *Vodníka* K. J. Erbena
- Viktorka z *Babičky* Boženy Němcové
- Liduška z *Muzikantské Lidušky* Vítězslava Háška
- Krysař ze stejnojmenné novely Viktora Dyky

ZPRACOVÁNÍ: charakteristika jedné z romantických postav jmenovaných ve výchozím textu

(www.vaseliteratura.cz, upraveno)

Jaký by měl být ideální rodič?

VÝCHOZÍ TEXT

Pokud tuto otázku položíte dětem ve školce, většinou odpoví, že by byly rády, aby maminka uměla létat a táta měl podobné super schopnosti jako jejich oblíbený hrdina z televize. A jak své ideální rodiče vidí středoškoláci a dospělí?

ZPRACOVÁNÍ: charakteristika ideálního rodiče s úvahovými prvky

(zena.aktualne.cz, upraveno)